

Granowo 24 maja 2004 roku

EDUKACJA REGIONALNA W KLASACH IV-VI W WIEJSKIEJ SZKOLE (W GRANOWIE)

Znam te pola i drogi,
jesienie i zimy.
To jest moje miejsce,
tu jest mój dom.

Dakowy Mokre, pałac i my

**Opracowała
Maria Wojtyła**

Program ścieżek edukacyjnych, dopuszczony do użytku szkolnego decyzją MEN nr DKW-40-14-264/99 w klasach IV, V, VI (szkoły podstawowej), ma charakter wychowawczo – dydaktyczny i jest ponadprzedmiotowy, a wraz z programem nauczania tworzy spójną całość. Edukacja prozdrowotna, ekologiczna, czytelnicza i medialna, wychowanie do życia w rodzinie, edukacja regionalna (dziedzictwo kulturowe w regionie), wychowanie patriotyczne i obywatelskie obejmują całą gamę zagadnień, które były i są wyznacznikami działań.

Jako nauczyciel języka polskiego i historii uwzględniłam zadania i możliwości szkoły, zainteresowania uczniów, wykorzystałam podręczniki, program nauczania i wychowania, a także zasoby biblioteki szkolnej. Pamiętałam, by działania moje były aktywizujące, atrakcyjne, by wspierały proces dydaktyczno – wychowawczy.

Przeszłość i teraźniejszość miejscowości poznawaliśmy w czasie wycieczek, godzin wychowawczych oraz lekcji historii i języka polskiego. Uczniowie redagowali także wypowiedzi na tematy:

1. Oto mój program wycieczki po okolicy Granowa.
2. Co ciekawego mogłabym opowiedzieć, pokazać koledze z innej części Polski.
3. Tyle piękna w naszej okolicy jesienią i nie tylko.
4. Poznajemy wielkopolską zimę i bawimy się.
5. Tu mieszkam, tu witam słońce i deszcz, tu jest moja mała ojczyzna ...
6. Żyjmy dla przyszłości, ale ocalmy pamiątki minionych wieków ...
7. Spotkałem Białą Damę ...

Ślady dawnej rzeczywistości uczniowie widzieli w Muzeum Rolnictwa (...) w Szreniawie, w Skansenie Budownictwa Wiejskiego w Lednogórze i w wydaniach albumowych w naszej szkolnej bibliotece. Zorganizowany przeze mnie konkurs „Moja okolica i kultura ludowa” obudził w dzieciach aktywność, pomysłowość i dzięki temu powstała bogata szkolna wystawa miniatur : wiatraków, pałaców, kościołów, zagród wiejskich, chat, żurawi i przedmiotów codziennego użytku. Dokonania swoich dzieci oglądali także rodzice w naszej szkole i w Bibliotece Publicznej w Granowie.

Dwie szopki (z tej wystawy) zdobyły wyróżnienia w Konkursie Szopek Bożonarodzeniowych „Żłobek Wielkopolski” zorganizowany przez Gimnazjum w Robakowie przy współpracy z Muzeum Etnograficznym (w Poznaniu).

Wystawa miniatur : wiatraków, chat, żurawi

Szkolny Konkurs Regionalny „W nadwarciańskiej krainie” zorganizowałam dla uczniów klas IV, V, VI w trzech kategoriach. Kilkudziesięciu zainteresowanych wygłaszało z pamięci wiersze o Poznaniu, Wielkopolsce, fragmenty prozy, partie dialogowe. Komisja oceniała także wypowiedzi pisemne.

Przy pomniku Bamberki w Poznaniu

W strojach ludowych

Trzy przeprowadzone w kolejnych latach konkursy : szkolny, gminny (obejmujący dwie placówki), międzyszkolny (obejmujący cztery placówki) oprócz umiejętności ortograficznych, redakcyjnych, popularyzowały tematykę wielkopolską.

Międzyszkolny Konkurs „Świat w powieściach Arkadego Fiedlera” przeprowadzony (z mojej inicjatywy i przy współpracy z nauczycielami) w czterech szkołach w Granowie, Rostarzewie, Modrzu i Konojadzie objął wszystkich uczniów klas IV-VI w pierwszym etapie, a jego zadaniem było popularyzowanie czytelnictwa, książek i osobowości wielkopolskiego pisarza – Arkadego Fiedleda. Po drugim etapie, na uroczyste wręczenie nagród przybyły liczne reprezentacje czterech szkół i zaproszony Marek Fiedler z prezentami. Dzięki życzliwości dyrektora Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Granowie pana Ryszarda Grajka, 214 uczniów klas IV – VI bezpłatnie skorzystało z przejazdu i odwiedziło dom pisarza – Arkadego Fiedlera w Puszczykowie.

Pan Marek Fiedler, zwycięzcy konkursu i komisja

W Puszczykowie w Muzeum im. A. Fiedlera

Zajęcia koła teatralnego, które prowadziłam, były także okazją do realizowania tematyki regionalnej, w jakimś stopniu ludowej. Uczniowie w ciągu kolejnych lat przygotowywali jasełka (programy świąteczno - noworoczne) wykorzystywane później w pozaszkolnym kolędowaniu w okolicznych wioskach.

Teksty „Blubrów Starego Marycha” wzbudziły wśród uczniów spore zainteresowanie. Opracowane przeze mnie w formie dialogów popularyzowały gwara wielkopolską w scenkach, w których młodzi członkowie koła grali : tytułowego bohatera, Frąckę i Zbinia. Podobało się i dzieciom i dorosłym. W czasie jednej z wypraw do Poznania zatrzymaliśmy się przy pomniku Starego Marycha.

My z wizytą u Starego Marycha

Walentynkowy szkolny apel był okazją, by w formie pantomimy, w wykonaniu uczniów, pokazać tragiczną historię miłosną z Daków Mokrych (miejscowości położonej niedaleko). Wcześniej, w czasie rajdu rowerowego oglądaliśmy pałac, w którym pan zabił panią. W podobny sposób zespół koła przygotował też historię geografa Pawła Edmunda Strzeleckiego i panny Adeli Turno z Objezierza.

To, co znane staje się bliższe sercu i dlatego wycieczki są takie efektywne w zakresie uczenia i wychowania. W pałacu w Rogalinie nasza grupa spotkała turystów niemieckich i zrozumiała, że ludzie ci pokonali wiele kilometrów, by zobaczyć galerię obrazów, portretów właścicieli, piękne wnętrza, dawne środki transportu i prastare dęby. W Kórniku młodzież poznała niezwykle postawy Działyńskich i Zamoyskich. Rakoniewice, Wolsztyn, Górsko, Boszkowo odkryło uroki Wielkopolski zachodniej, a Michał Drzymała, Robert Koch i współczesny Marian Murek skłaniały do poszukiwań własnej drogi i wartości. Udział w dwóch jesiennych rajdach pieszych (zorganizowanych przez PTTK w Buku) z Opalenicy do Porażyna pozwoliły poznać rolę ziemiaństwa, rodzinę Niegolewskich i Emilię Szaniecką. Od wielu lat uczniowie klas czwartych uczestniczą w wyprawach od Biskupina, Wenecji poprzez Ostrów Lednicki, Gniezno, aż po Ostrów Tumski w Poznaniu. Uczniowie klas szóstych odwiedzili miejsca, gdzie mieszkali znani Polacy.

W Górsku u pana Murka

Wybrali Wielkopolskę i tu spędzili wiele lat : Manieczki (Muzeum im. Józefa Wybickiego), Winna Góra (posiadłość Henryka Dąbrowskiego). Wizyta w Śmielowie uświadomiła dlaczego uniwersytet w Poznaniu nosi imię Adama Mickiewicza.

W programie wypraw do Poznania obok kina i lubianego Mc'Donalds'a (który jest atrakcją dla wiejskich dzieci), starałam się wygospodarować czas, by zatrzymać się na Starym Rynku, na Wzgórzu Przemysława, w Palmiarni, przy bibliotece Raczyńskich.

Alternatywne formy spędzania wolnego czasu : rajdy piesze, rowerowe, wycieczki po okolicy (będące turystyką na każdą kieszeń) stwarzają także okazję do poznawania uroków ojczyściej przyrody.

By zrobić tyle i jeszcze więcej potrzebne są dobre pomysły, czas, współpraca z młodzieżą i rodzicami.

Opracowała Maria Wojtyła